

Рожелюк В.М., к. е. н., доцент ТАНГ,
Огінська І.Є., викладач ТАНГ

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ АНАЛІТИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА РИНКОВОГО СЕРЕДОВИЩА

Функціонування підприємства в ринковому середовищі неможливе без реальної оцінки фінансового стану як власного так і потенційних або існуючих конкурентів. Тому управлінський персонал повинен перш за все володіти методикою оцінки фінансового стану підприємства, мати належну інформаційну базу та відповідний кваліфікаційний рівень для втілення цієї методики у практичній діяльності.

Основу інформаційного забезпечення аналізу фінансового стану складає бухгалтерська звітність, яка повинна містити інформацію про інвестиційні

процеси на досліджуваному підприємстві, оцінку динаміки та перспективи зміни фінансових результатів, характеристику ресурсів підприємства, ефективність їх використання, можливі зміни у складі ресурсів та причини цих змін.

Звідси можна зробити висновок, що фінансовий аналіз є методом оцінки і прогнозування фінансового стану підприємства на основі його бухгалтерської звітності, який переслідує мету — оцінити фінансовий стан господарюючого суб'єкта, виявити підвищення ефективності його діяльності з допомогою раціональної фінансової політики. Досягнення поставленої мети здійснюється завдяки системі теоретико-пізнавальних категорій, методів і моделей фінансового аналізу, аналітично-оціночних показників, які класифікуються за відповідними ознаками.

В залежності від різних чинників (мета, періодичність фінансового аналізу, об'єкти, одержані результати) доцільно використовувати оціночні показники для оцінки прибутковості, ліквідності, платоспроможності, майнового стану, фінансової стійкості та стабільності, кредитоспроможності, рентабельності, ділової активності.

Для оцінки прибутковості підприємства за основними складовими розраховують прибутковість інвестицій у звичайні акції, прибутковість інвестицій у фірму, прибутковість активів, головний показник прибутковості, оборотність матеріальних активів, прибутковість реалізації, розрахунок яких дає змогу визначати резерви росту прибутковості. Для оцінки майнового стану підприємства доцільно використовувати цілий ряд коефіцієнтів стану основних засобів (зношення, оновлення, вибуття), що дасть можливість дослідити наскільки ефективно використовується майно підприємства, рівень забезпеченості сучасними технічними засобами, їх оновленням та списанням застарілого обладнання.

Для детальної оцінки платоспроможності, кредитоспроможності та ліквідності використовують показники: величини власних обігових коштів, їх маневреності, частки обігових коштів у активах, тривалості кредиторської заборгованості, оборотності матеріальних запасів, коефіцієнти автономності, співвідношення позикових та власних коштів, критичної оцінки покриття запасів, швидкої ліквідності, абсолютної ліквідності та ін. Така всестороння оцінка вищевказаного стану підприємства дає змогу виявити потенційні можливості підвищення ліквідності підприємства, його платоспроможності та конкурентноздатності.

В умовах перехідного періоду та масових кризових явищах в українській економіці особливого значення набуває систематична оцінка фінансової стійкості і стабільності підприємства, яку доцільно проводити за такими коефіцієнтами: автономії, співвідношення позикових і власних коштів, фінансової залежності, структури залученого капіталу та показниками заборгованості кредиторам і акціонерам.

Проте фінансовий аналіз не дасть повної картини господарюючого суб'єкта без розрахунку показників рентабельності продажу, власного перманентного та основного капіталу, економічна інтерпретація яких визначає скільки гривень прибутку припадає на одну гривню власного капіталу.

Розрахунок вищевказаних показників дозволяє виявити конкретні резерви підвищення рентабельності діяльності підприємства.

Ділова активність фірми визначається показниками оборотності капіталу, ресурсів, дебіторської та кредиторської заборгованості, що показує реальні резерви прискорення обороту перелічених складових майна та коштів підприємства, тобто ці показники характеризують результати та ефективність поточної виробничої діяльності.

Отже, основою фінансового аналізу є система показників та аналітичних таблиць, логіка складання та відбору яких визначає можливості беззбиткової діяльності підприємства на перспективу.